सत्, 'पुरस्तात्' पूर्व्वस्यां दिशि, 'वेनः' कामनीय आदित्योऽभूः, 'सुरुचः' सुष्ठु दीप्यमानः, 'सीमतः' पूर्व्वदक्षिणपश्चिमोदग्दिग्विशेषसीम्नः विभज्य, 'आवः' आवृणोत्, 'सः' वेन आदित्यः, 'बुध्नियाः' बुध्नं मूलं तत्र भवा आकाशवाय्वग्निजलपृथिव्यः 'विष्ठाः' विभज्यावस्थिताः अकरोदितिशेषः। तथा 'सतश्च' विद्यमानस्य गिरिनदीसमुद्रादेः, 'असतश्च' अविद्यमानस्य, 'योनिं' कारणं, प्रमाणं, भ्रान्तिरूपं, 'विवः' विवृतवान्, सर्व्वजगद्व्यवस्थां निर्म्मितवानित्यर्थः॥

अथ वपाया याज्यामाह। "पिता विराजामृषभो रयीणां। अन्तरिक्षं विश्वरूप आविवेश। तमर्कैरभ्यर्चन्ति वत्सं। ब्रह्मसन्तं ब्रह्मणा वर्द्धयन्तः" इति। योऽयं वेन आदित्यः पूर्व्वमुक्तः सोऽयं 'विराजां' विशेषेण राजमानानां 'रयीणां' धनानां, 'पिता' पालयिता, 'ऋषभः' श्रेष्ठः, 'विश्वरूपः' पूर्व्वाह्णादिषु वसन्तादिषु कालविशेषेषु च बहुरूपः, तादृशोऽयं इदम् 'अन्तरिक्षम्', 'आविवेश' प्रतिदिनं प्रविशति। 'ब्रह्मसन्तं' परंब्रह्मस्वरूप एव भूत्वावस्थितं, 'तम्' आदित्यं, 'ब्रह्मणा' मन्त्रेण 'वर्द्धयन्तः', ब्राह्मणाः 'अर्कैः' अर्चनीयैः, 'अभ्यर्चन्ति' अभितः पूजयन्ति। तत्र दृष्टान्तः, 'वत्सं', यथा दोग्धुकामाः पुरुषाः वत्समुपलालयन्ति एवं फलकामा आदित्यं अभ्यर्चन्ति॥

अथ पुरोडाशस्य पुरोऽनुवाक्यामाह। "ब्रह्मदेवानजनयत्। ब्रह्म विश्वमिदं जगत्। ब्रह्मणः क्षत्रं निर्म्मितं। ब्रह्म